

άνοιξιὰ ἢ, Μύκ. Πελοπν. (Ἀρκαδ.) ἀν'ξιὰ Ἡπ. (Χουλιαρ.) Τῆν. **άνοιξέα** Πόντ. (Σάντ.)

Τὸ οὖσ. ἄνοιξι παρεκταθὲν κατὰ τὰ εἰς -ία-ιά. Ὁ τύπ. ἄνοιξέα ἀναλογικῶς πρὸς τὰ εἰς -έα. Πβ. ἀναπνέα παρὰ τὸ ἀναπνοιά, ἀνθρωπέα παρὰ τὸ ἀνθρωπιά κττ.

1) Αἰθρία, καθ' ἣν λάμπει ὁ ἥλιος Ἡπ. (Χουλιαρ.) Μύκ.: Ἐχομε ἀν'ξιά σήμερα Χουλιαρ. || Φρ. Χαρά Θεοῦ κι ἀνοιξιά (εὐχάριστος διὰ τὴν αἰθρίαν ἡμέρα) Μύκ. 2) Μέρος δάσους ἄρτι ἐκχερσωθὲν Πελοπν. (Ἀρκαδ.) Πβ. ἄνοιγμα 5. Ἡ λ. ὑπὸ τὸν τύπ. Ἀνοιξίς καὶ ὡς τοπων. Πελοπν. (Ἀρκαδ.) 3) Βλάστησις, ἀνθησις Τῆν.: Τ' ἀγρέλια τ'νάζ'ν ἀν'ξιά (αἱ ἀγριελαῖαι βλαστομανοῦν). Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἄνοιξι 3. 4) Τὸ ἔαρ Πόντ. (Σάντ.): Ἀπ' ἀνοιξέας (κατὰ τὸ ἔαρ). Συνών. ἄνοιξι 4.

Ἡ λ. καὶ ὡς κύριον ὄν. ὑπὸ τὸν τύπ. Ἀνοιξιά Μακεδ. (Χαλκιδ.) Ἀνοιξιά Μακεδ. (Γκιουβ.)

άνοιξιάζω Λεξ. Δημητρ. ἀνοιξάζω Πόντ. (Σάντ.) ἀν'ξιάζου Στερελλ. (Αἰτωλ. Εὐρυταν.)

Ἐκ τοῦ οὖσ. ἄνοιξι.

1) Παραθερίζω Πόντ. (Σάντ.) 2) Ἀπροσώπ. ἐπέρχεται τὸ ἔαρ Στερελλ. (Αἰτωλ. Εὐρυταν.) — Λεξ. Δημητρ.: Μόλις ἀνοιξίασε Λεξ. Δημητρ. Ἀμα ἀν'ξιάς, τὰ ζαρκάδια παίρνουν τοὺ καφικόκ'νου χρωμα τους Εὐρυταν. Πῆρι κι ἀν'ξιάς τώρα, εἶνι νιὰ χαρά! Αἰτωλ.

Ἀνοιξιάτης ὁ, Ἡπ. — (Ἡμερολ. Μ. Ἑλλάδ. 1930 σ. 9) — Λεξ. Βλαστ. 367 Δημητρ.

Ἐκ τοῦ οὖσ. ἄνοιξι καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ιάτης.

Ὁ μὲν Μάρτιος (ὡς πρῶτος μὲν τοῦ ἔαρος). Συνών. ἄνοιξι 4 β, Μάρτις.

άνοιξιάτικα ἐπίρρ. Λεξ. Πρω. Δημητρ. ἀν'ξιιάτ'κα Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀνοιξιιάτικος.

1) Κατὰ τὸ ἔαρ Λεξ. Πρω. Δημητρ.: Ἀνοιξιάτικα παντρεύτηκε Λεξ. Δημητρ. 2) Κατὰ τρόπον ἑαρινὸν Στερελλ. (Αἰτωλ.) — Λεξ. Δημητρ.: Δέ σ' ἀφίν'νι οἱ νιρουχιλῶνις νὰ πλαιάης τοῦ βράδ', τοῦ λένι ἀν'ξιιάτ'κα (νιρουχιλῶνις = βάτραχοι, τοῦ λένι = ἄδουν) Αἰτωλ.

άνοιξιάτικος ἐπίθ. κοιν. ἀνοιξάτικος Πόντ. (Κερασ.) ἀν'ξιιάτ'κους βόρ. ιδιῶμ. ἀν'ξιιάτ'κους Μακεδ. (Χαλκιδ.) ἀνοιξάτικο Τσακων. ἄνοιξάτικος ἄγν. τόπ. ἄνοιξάτικος Λεξ. Μπριγκ.

Ἐκ τοῦ οὖσ. ἄνοιξι καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ιάτικος.

1) Ἑαρινὸς κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ.) Τσακων.: Ἀνοιξάτικος καιρός. Καππέλλο - λουλούδι - τριαντάφυλλο - φόρεμα ἀνοιξάτικο. Βροχή ἀνοιξάτικη κοιν. Ἀνοιξάτικο μέλι (τὸ ἐξαγόμενον τὴν ἄνοιξιν). Ἀνοιξάτικο σιτάρι (τὸ σπειρόμενον τὴν ἄνοιξιν) πολλαχ. Ἀν'ξιιάτ'κου φ'στιάτ' Ἡπ. (Ζαγόρ.) Τζαιρέ ἀνοιξάτικο (τζαιρέ = καιρός) Τσακων. || Ποίημ.

Ἄχ, ἔνα ρόδο ἃς ἤμουν, Θέ μου, | σὲ μιὰ ἀνοιξιάτικη φραγὴ ἸΠαναγιωτόπ. ἐν Ἀνθολ. Ἡ Ἀποστολίδ. 320. Συνών. ἀνοιξήσιος 1. Πβ. καλοκαιριάτικος, 2) Τὸ οὐδ. ὡς οὖσ., ἑαρινὴ μάνδρα τῶν αἰγῶν κατὰ τὸν χρόνον τοῦ θηλασμοῦ Μακεδ. (Χαλκιδ.) β) Τὸ λιβάδι τὸ ὁποῖον βοσκίζουν τὴν ἄνοιξιν ΔΛουκοπ. Ποιμεν. Ρούμελ. 105: Τρανοῦν οἱ βοσκοί... τὰ πράματα καὶ τὰ ρίχνουν 'ς τ' ἀνοιξάτικο.

άνοιχτὰ ἐπίρρ. κοιν. καὶ Πόντ. (Ὁφ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἄ.) ἀν'χτὰ βόρ. ιδιῶμ. ἀνοιτὰ Τσακων.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀνοιχτός.

1) Οὐχὶ κλειστά, ἀναπεπταμένως κοιν. καὶ Πόντ. (Ὁφ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἄ.) Τσακων.: Βοῆκα τὸ σπῖτι ἀνοιχτά. Κοιμᾶται ἀνοιχτά. Ὁ μπακάλης ἔχει ἀνοιχτά. Ἀφῆκε ἀνοιχτὰ τὴν πόρτα - τὸ παράθυρο κττ. Ἐδῶ εἶν' ἀνοιχτὰ (ἀνοιχτὸν μέρος ἀναπεπταμένον) κοιν. Συνών. ἀκλειδωτὰ ἀντίθ. κλειστά. 2) Μακρὰν Πελοπν. (Λακων.) Πόντ. (Ὁφ. Τραπ) Σίφν.: Τραῦν ἀνοιχτά! Λακων. Εἶναι ἀνοιχτὰ ἀπὸ στερεὰ Σίφν. Ἀνοιχτὰ ἐσταθῆτε (ἀν. σταθῆτε, ἦτοι ἀραιωθῆτε, κάμετε τόπον) Ὁφ. Τραπ. Συνών. ἀλλάργα 1, μακρεὰ, ἀντίθ. κοντά, σιμά. β) Μακρὰν τῆς ἀκτῆς, εἰς τὸ πέλαγος σύνηθ.: Τὸ καράβι ἄραξε ἀνοιχτά. 3) Ἀορίστως, γενικῶς Πελοπν. (Ἀρκαδ.): Μοῦ 'μιλοῦσε ἀνοιχτά, μὰ γὼ τὸν κατάλαβα. 4) Εἰλικρινῶς, ἀνυποκριτῶς ἐνιαχ. καὶ Πόντ. (Τραπ.): Ἀνοιχτὰ μοῦ μίλησε ὁ ἀνθρωπος ἐνιαχ. 5) Ἀνευ μέτρου, ἀνευ περιορισμοῦ, μετὰ σπατάλης σύνηθ.: Παίξει πολὺ ἀνοιχτὰ σύνηθ. || Φρ. Παγαῖνον ἀν'χτὰ (σπαταλῶ, ἀσωτεῦω) Λέσβ.

άνοιχτάδα ἢ, Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀνοιχτός καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -άδα (1).

Τόπος ἔχων εὐρὴν ὀρίζοντα, ἀναπεπταμένος: Τὸ ἀνοιχτάδες τοῦ χωριοῦ μας δὲ τζοὶ βρίχνει εὐκολα. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἄνοιξι 2.

άνοιχταράκι τό, ἀμάρτ. ἀν-νοιχταράκιν Κύπρ.

Ὑποκορ. τοῦ οὖσ. ἀνοιχτάρι.

Μικρὸν κλειδίον: Ἄσμ.

Ἐλα, νὰ τ' ἀν-νοιχταράκιν | τὸ ἄν-νοιξε τὸ τῶελ-λαράκιν Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀνοιγαρίτσιν.

άνοιχτάρι τό, ἀν-νοιχτάριν Κύπρ. ἀνοιχτάρι Θράκ. Κῶς Πόντ. (Ἀμισ.) — Λεξ. Βλαστ. Πρω. Δημητρ. ἀν-νοιχτάρι Ρόδ. ἀνοιχτάρ' Θράκ. (Ἀδριανούπ. Βιζ. Σαρεκκλ. Σκοπ.) ἀναχτάρ' Θράκ. (Ἀδριανούπ.)

Ἐκ τοῦ μεσν. οὖσ. ἀνοικτάριν. Ὁ τύπ. ἀναχτάρ' ἐκ τοῦ Τουρκ. *anahitar*, ὃ ἐκ τοῦ Ἑλλην. ἀνοικτάριν.

1) Κλειδίον ἐνθ' ἀν.: Φέρετ' ἀν-νοιχτάριν ν' ἀνοίξουνμεν τὸ σπῖτιν Κύπρ. Κρέμας τ' ἀνοιχτάρ' 'ς τὸ καρφί Σαρεκκλ. || Ἄσμ.

Τῶαὶ πκιάν-νει τ' ἀν-νοιχτάρκα τον | τῶαὶ πάει 'ς τ' ἄρματά τον Κύπρ.

Ποῦ ἦτον μέσα 'ς τὸ χωρὸν κλειδὶν τῶαὶ ἀν-νοιχτάριν (εἶχε τὸ δεσμεῖν καὶ τὸ λύειν) αὐτόθ. Συνών. ἀνοιγάρι, ἀνοιχτήρι 1, κλειδί. 2) Μεταλλικὸς μοχλὸς διὰ τοῦ ὁποῖου σφίγγονται ἢ χαλαροῦνται περικόχλια μηχανημάτων κλπ. Κύπρ. κ. ἄ. Συνών. κλειδί.

άνοιχταρούδι τό, ἀμάρτ. ἀν-νοιχταρούδιν Κύπρ. ἀν-νοιχταρούιν Κύπρ.

Ὑποκορ. τοῦ οὖσ. ἀνοιχτάρι.

Μικρὸν κλειδίον: Ἄσμ.

Ἐλα, νὰ τ' ἀν-νοιχταρούδιν | τὸ ἄν-νοιξε τὸ τῶελ-λαρούδιν. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀνοιγαρίτσιν.

άνοιχτήρι τό, ἀνοιχτήριν Λυκ. (Λιβύσσ.) ἀνοιχτήρι Καπλ. Μεγίστ. — Λεξ. Βλαστ. Πρω. Δημητρ. ἀνοιχτήριν Πόντ. (Κερασ.) ἀνοιχτέρ' Πόντ. (Νικόπ.) ἀναχτήρι Καπλ. (Μαλακ. Σινασσ.) ἀναχτάρ' Καπλ. (Ἀξ. Σίλατ. Σινασσ. Φάρας. Φερτ. Φλογ.) ἀναχτσήρ' Καπλ. (Ἀραβάν.) ἀνεχτάρ' Καπλ. (Σίλατ. Φερτ.)

